

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarchie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se inapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond]

Instalarea Episcopului Ioan I. Papp.

Arad, 17 Maiu n.

Eri, Sâmbătă, la orele 4 d. a. a sosit aici, venind de la Sibiu, Preacuvioșia Sa Dr. Eusebiu R. Roșca, protosincol și director seminarial, pentru ca în calitate de mandatar al înalt-preasfințitului Domn Metropolit Ioan Metianu să facă instalarea noului nostru episcop, a Preasfinției Sale Dlui Ioan I. Papp.

Pe Preacuviosul mandatar l'a primit la gara din Arad Cuvioșia Sa Roman R. Ciorogariu, directorul seminarului diecesan din Arad, domnul Gerasim Serb, asesor-referent consistorial și protopopul P. Givulescu.

Preacuvioșia Sa a descălecat în reședința episcopescă.

Tot Sâmbătă au sosit la Arad cei mai mulți dintră deputații sinodali ai eparchiei aradane, protopresbiterii diecesii, număr mare de preoți și de inteligență mirănă, din toate părțile diecesii.

Astăzi apoi, la orele 9 s'a început actul instalării. Chiămat de sunetul melodios și puternic al noului clopot, cumpărat de P. S. Sa noul episcop, pe sēma catedralei aradane, publicul încă înainte de orele 9 umpluse catedrala.

Precis la orele 9 sosește apoi P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp, în trăsura închisă, însoțit de Preacuvioșia Sa mandatarul metropolitan.

La intrarea în biserică sunt primiți din partea clerului, îmbrăcat în pompōse ornate.

Sunt îmbrăcați pentru a pontifica: P. C. Lor Archimandritul Hamsea și protosincolul Mangra, vicariul de la Oradea-mare, protopresbiterii Gurban, Beleş, G. Popovici, Dr. Trailescu, Dr. Puticiu și P. Givulescu, protodiaconul Dr. I. I. Suciu, și diaconii Dr. Botiș și Mihulin.

Imbrăcat în mantie și cu cărja în mână intră episcopul în biserică. Corul seminarial cântă imnosul învierii „Îngerul a strigat”.

P. S. Sa dă binecuvântare de pe amvon, corul cântă „Pe stăpânul”, ear' Preasfințitul domn episcop se duce la scaunul episcopesc, postându-se pe cea mai de jos treptă.

Mandatarul metropolitan sta lângă amvon, față în față cu episcopul, ear' întră ei clerul îmbrăcat formeză spalir. Diaconii se posteză în dosul mandatarului.

În cea mai perfectă liniște, cu glas limpede și cu intonare potrivită, își rostește acum mandatarul metropolitan, P. C. Sa Dr. Eusebiu R. Roșca, următorul discurs de intronizare:

Preasfințite Dle Episcop!

Preastimați eparchioți ai eparchiei Aradului!

La însărcinarea Escelenției Sale I. P. S. D. arhiepiscop și metropolit al nostru Ioan Metianu, în ziua de trei ierarhi, adică la 30 Ianuarie a. c., în calitate de mandatar metropolitan, — tot în acest sânt lăcaș — am condus sinodul eparchial electoral, convocat în scopul, ca reprezentanții credincioșilor acestei eparchii, după libera

lor voință, — cum acest drept este dat eparchioților fie-cărei eparchii, — să și alégă pe fitoriul lor părinte sufletesc.

Cu multă plăcere pot constata, că votul sinodului a întimpinat consensul tuturor factorilor competenți, pentru-că Preasfințitul sinod episcopesc, la 25 Februarie a. c. examinând actul alegerii din punct de vedere canonic, l'a aflat neesceptionabil, ear' pe alesul vrednic pentru chiāmarea apostolică de episcop.

În urma votului și al Preasfințitului sinod episcopesc, conform normelor în vigoare, I. P. S. D. arhiepiscop-metropolit, în calea sa, prezentând actul alegerii Maiestății Sale, gloriosului nostru Domnitoriu, împărat și rege, pentru preainalta întărire a alesului episcop, Maiestatea Sa prin preagrățioasă rezoluțiune din 27 Martiu n. a. c. s'a îndurat a întări pe alesul de episcop al eparchiei de Dzeu scutită a Aradului.

Votul sinodului eparchial întimpinând deci consensul tuturor factorilor competenți, la 4 April a. c. alesul a depus jurământul de fidelitate, înaintea Maiestății Sale, ear' la 23 April a. c., prin I. P. S. D. arhiepiscop-metropolit, cu împreună-lucrarea Preasfinției Sale Dlui episcop al eparchiei Caransebeșului, Nicolae Popea, a fost chirotonit întru arhieru, și astfel, iată sosit momentul, când satisfăcându-se tuturor cerințelor canonice și normelor în vigoare, această eparchie, după o vėduvie destul de îndelungată — mai bine de un an, — își redobăndește pe mirele seu iubit, ear' eparchioții pe părintele lor sufletesc.

Tot din însărcinarea și încrederea — mie mult prețuită — a preabunului și preavrednicului nostru metropolit, conform mandatului din 23 April a. c. nr. 157 M., în conformitate și cu dispozițiunea cuprinsă în §. 105 din legea noastră bisericească organică, tot în calitate de mandatar metropolitan, prezentându-mă în catedrala eparchiei pentru a introduce în scaunul seu episcopesc pe Preasfințitul Domn episcop Ioan I. Papp, pe când îmi iau voie a Vi'l presenta în această calitate, înaintea de toate împărtășesc iubiților eparchioți gramata metropolitană. (Cetește gramata, pe care o vom da în numărul viitoriu al ziarului nostru, și apoi continuă astfel):

Constat mai departe, că prin literele cerculare ale I. P. S. D. arhiepiscop dto 23 April a. c. nr. 157 M. toate acestea s'au adus și în special la cunoștința tuturor organelor de conducere din eparchie; deci premise acestea, conform însărcinării și misiunii mele: prin această, pe Preasfințitul Domn episcop I. Papp l' declar introdus în scaunul seu episcopesc al eparchiei de Dzeu scutită a Aradului, avēnd din acest moment a esercia și usa de toate drepturile împreunate cu darul arhieriei și cu iurisdicțiunea episcopescă, și pofind totodată pe eparchioții sei: ca să i dea ascultarea cuvenită; să l' întimpine în toate afacerele lor cu încredere și iubire fiescă, stimând într'însul pe părintele lor cel sufletesc, care cu abnegațiune apostolică și-a luat de a sa problemă: îngrijirea de fiii sei sufletesți, cărmuirea naiei bisericeii, pentru a o conduce la limanul mântuirii și fericirii.

Preasfințite Dle Episcop!

Sunt convins, că ori-cât a-ți fi de satisfăcut în nobilele aspirațiuni, că din încrederea iubiților eparchioți, din grația gloriosului nostru Domnitoriu împărat și rege și mai pe sus de toate din îndurarea nemărginită a atotputernicului Dumnezeu sunte-ți ajuns la cel mai înalt grad ierarhic, în vederea neajunsurilor noastre omenesti, nu puteți fi scutit de o îngrijire, în fața responsabilității celei mari înaintea romeilor și a părintelui nostru cerese, care responsabilitate Vē incumbă începēnd din acest moment, pentru-că cartea trecutului și desvoltării bisericeii noastre creștine ne spune, că apostoli și ierarhi, înzestrați cu lumina științei, înarmați cu tăria credinței, însuflețiți de rezoluțiunea abnegațiunei pentru propoveduirea cuvēntului lui Dumnezeu și învățăturilor mântuitoare ale Fiului seu, numai cu hesitare, și numai la insistința credincioșilor au primit apostolica misiune, de-și de altă parte, tot în această carte aflăm, că tocmai acei ierarhi, umiliți în conștiința despre neajunsurile lor omenesti dar' stăpâniți de răvna realizării idealului ce l' urmărește credința creștină, avēnd pururea de model viața pămēntescă a Mântuitorului nostru Iisus Christos și a apostolilor sei, adumbriți de darul duhului sfânt, ce suplinește neajunsurile omenesti, au rămas ca tot atâția fari luminași pentru posteritate și modele de virtuți pentru urmașii lor.

Trecutul activității Preasfinției Vostre în serviciul bisericeii prestat, în special acestei eparchii, în decursul cărui serviciu a-ți înaintat din treptă în treptă numai pe baza aprecierii bunelor servicii, exclusiv în virtutea vredniciei personale, — acest trecut Vē dă totodată garanță, că votul de încredere al reprezentanței supreme din eparchie este votul recunoștinței, și câtă vreme ve-ți persista și în această înaltă demnitate a urma calea virtuților și abnegațiunei, mai pe sus de ori-ce îndoelă este, că ve-ți fi încungiurat de încrederea și iubirea fiilor sufletesți, și ca unui bun părinte al lor nu Vē rămāne, de cât, că iubind pe toți de-o potrivă, să îmbărbătați pe cei ce îmbarbătare așteptă, să îndreptați pe cei ce îndreptare așteptă, spriginind pe cei ce sprigin și ajutorii așteptă.

Ca fiu al acestei eparchii și ca un factor la reorganizarea bisericeii noastre orodoxe romāne pe base constituționale, Peasfinția Ta ai avut ocaziune a cunoște de aproape toate nuanțele vieții bisericești, precum și activitatea binefăcătoare a vrednicilor antecesorii ai Preasfinției Tale, ear' aceste împrejurări ți vor servi de busolă sigură, ca cu deplină siguranță să-ți desvolti activitatea apostolică, luând îndemn din faptele bune și mărețe ale înaintașilor, cu nobila trudință de a fi un vrednic următoriu al lor, — rămānēnd totdeuna neclintit în tăria convingerei, înfruntând cu abnegațiune ori-ce neajuns, căci astfel vei binemerita de recunoștința posterității, de iubirea și încrederea fiilor sufletesți.

Trei sunt talismanele date nouă prin fiul lui Dumnezeu în învățăturile sale divine; trei sunt virtuțile morale ale credinței creștine; trei sunt idealu-

rile ce trebuie să ne înfrumșetescă sufletul, partea divină din ființa noastră omenescă: credința, dragostea și speranța, și conduși în lucrările noastre de aceste virtuți, de aceste idealuri, înfruntăm ori-ce neajuns, ne asigurăm mărirea și fericirea eternă.

Preasfințite Dle Episcop!

Dacă în rēndul îndeplinirii misiunii mele m'am vėdut îndemnat a mă estinde și la aceste scurte aprecieri abstracte, referitoare la chiāmarea apostolică de care v'a-ți învrednicit, o am făcut, pentru-că așa sunt convins, că satisfac dorinței și așteptărilor I. P. S. D. stăpān al nostru, pe care am onōrea a l' reprezenta, ear' urmānd acum sentimentelor mele de devotament ce Vē păstrez, Vē doresc: ca atotputernicul Dumnezeu să Vē lungiască firul vieții până la adānci bētrānețe; activitatea apostolică să Vē fie încununată de succesele cele mai strălucite, spre mulțămirea sufletescă a Preasfinției Vostre, spre binele fiilor sufletesți, spre mândria eparchiei și lauda bisericeii noastre ortodoxe romāne.

Se trăiți Preasfințite la mulți ani!

Sgomotōse aclamări la adresa P. S. Sale, episcopului Ioan, au urmat discursului acestuia, care și în decursul rostirei a fost subliniat de mai multe ori cu vii aclamări.

Rēspunde acum episcopul, într'un magistral discurs, ascultat earāși cu încordată atențiune din partea publicului asistent, întră care se aflau și căpeteniile autorităților publice din localitate. Din întregul discurs nu transpiră de cât căldura inimii noului episcop pentru binele de obște al bisericeii și nēmului, voința tare de a-și pune toate puterile în serviciul bisericeii care l'a ridicat la însemnata și frumoasă treptă pe care se află, și energia de a și esecuta aceea ce voește. (Il vom da în întregime în numărul viitor. Red).

Terminat fiind discursul P. S. Sale, publicul îl aclamează de nou cu însuflețire, apoi se face îmbrăcarea P. S. Sale în frumoșele ornate, acum procurate pe speșele P. S. Sale, și se începe celebrarea sfintei liturgii, în decursul căreia s'a făcut o sfințire de diacon, ear' dl P. Givulescu a fost hirotesit întru protopresbiter, pentru tractul Radna.

După terminarea liturgiei, în decursul căreia P. C. Sa domnul mandatar a ocupat loc lângă strana din stānga, pe un fotel, Episcopul împarte anafora, și la ora unu plēcă la reședință, însoțit earāși de mandatarul metropolitan.

Se încep recepțiunile. P. S. Sa primește diferitele deputațiuni, întâiu a mănăstirii Hodos-Bodrog, condusă de P. C. Sa Archimandritul Hamsea, apoi primește consistoriul condus de dl vicariu Mangra, și pe rēnd pe celelalte deputațiuni și pe reprezentanții autorităților locale.

Abia după orele două a fost terminat și acest obositoriu act, când apoi s'a început banchetul. La reședință s'a dat masă pentru șefii autorităților publice și pentru membrii consistoriului (60 persoane), ear' ceilalți oșpeți ai P. S. Sale în număr de preste 100 au fost întruniți la masă în sala de la „Mileniu”.

La masa din reședința episcopescă toastele au fost rostite în ordinea următoare: Pentru M. Sa Monarchul a toastat P. S. Domn Episcop *Ioan*; pentru guvern notariul public reg. *D. Bonciu*; Pentru Escelenția Sa Metropolitanul protopresbiterul *Gurban*, căruia îi răspunde imediat mandatarul Escelenției Sale, P. C. Sa *Dr. Eusebiu R. Roșca*; pentru episcopul *Ioan I. Papp* a toastat *M. Veliciu*; pentru mandatarul metropolitan vicariul *Mangra*; pentru miliție archimandritul *Hamsea*; pentru autoritățile publice *Dr. Oncu*; pentru confesiuni *Dr. Nestor Opresan*; pentru orașul Arad *Dr. I. Suciu* și pentru cler și popor *Raicu*. S'a mai rostit apoi un toast, în limba magiară, din partea protop. *Gurban*, pentru înfrățirea magiară-română, care are să urmeze, — a zis oratorul, — în momentul, în care va fi abandonată politica de magiarizare, care nu poate prinde teren printre Români, câtă vreme Român cu Român se mai poate întâlni.

La masa de la „mileniu“, presidată de Cuvioșia Sa *Roman R. Ciorogariu*, ca substitut al P. S. Sale episcopului, șirul toastelor a fost mai lung. Ací a vorbit mai întâiu dl *Ciorogariu* pentru Maiestatea Sa, scoțând la ivelă credința și alipirea poporului român către tron și casa domnitoare. Toastul a fost ascultat în picioare, ear' după terminarea lui muzica a intonat „Anul popular“. A toastat apoi prof. *Costa* pentru guvern, protopopul *Paul Miulescu* pentru I. P. S. S. metropolitanul, protopresb. *Gerassim Sêrb* pentru episcopul *Ioan* al Aradului, protopresb. *Dr. Trailescu* pentru mandatarul metropolitan, protopresb. *Paul Miulescu* pentru reprezentantul bisericii sêrbești, preotul din Arad *Brancoș* (care neștiind românește răspunde ungurește), protopresb. *Givulescu* pentru fostul seu dascăl *Roman R. Ciorogariu*, *S. Secula* pentru ómenii tineri de valóre ai diecesei aradene, în special pentru noul protopresbiter *Givulescu*, protopresb. *Groza* pentru bunăînțelegere, preotul *Milian* asemenea, *D. Machi-Ardelean* pentru presa română cinstită, și în special pentru reprezentanții ei, aflători de față: *T. V. Păcășian* („Teleg. Român“) și *S. Secula* („Biserica și Școlă“), protopresbiterul *Givulescu* pentru autorul „*Cărții de Aur*“, acest op de mare valóre în literatura română (dlui *Făcășian* i-se fac sgomotoșe ovațiuni); vorbește apoi *Roman R. Ciorogariu* pentru cel mai bêtân preot al diecesei Aradului (present la banchet), părintele *Gurban*, (tătăl protopresb. *Gurban*) care de 66 de ani servește la altariul domnului, fiind încă în deplină putere și acum la etatea de 86 ani. Tot *Ciorogariu* vorbește pentru deputații sinodali, protop. *Voicu Hamsea* pentru opinca română, *S. Secula* pentru vicariul *Mangra* și *Dr. Halicu* pentru îmbunătățirea moravurilor la o parte a presei române.

La orele 5 masa a fost ridicată, atât la „mileniu“, cât și în reședința episcopescă.

Părerea generală e, că cu acest act al instalării de episcop s'a început earăși o eră de pace și de bunăînțelegere în diecesa Aradului, ceea-ce numai spre binele și fericirea bisericii și a nêmului pôte să fie. Dee ceriul, ca în curênd să vedem ródele acestei ere, căci speranță firmă avem că le vom vedé.

Oficială.

Trecênd deja terminul pentru solvirea premiilor de asigurare, atragem prin acêsta atențiunea tuturor oficiilor parohiale, ca fără amânare să cerceteze, dacă în comunele lor s'au solvit ori nu acele premii, și la cas de nesolvire să facă imediat pașii de lipsă pentru trimiteria premiilor la cassa archidieceșană.

Conferențele învățătorești.

Cercul Sêliște.

— De la corespondentul nostru. —

Gurariului, 25 April v.

(Urmare.)

Cuvêntul de deschidere al dlui comisariu consistorial *Dr. Ioan Stroia*, ascultat cu încordată atențiune, a fost acoperit de sgomotoșe aplause.

După constituirea biroului se începe munca instructivă-educativă, menită a îmbogăți cunoștințele metodice-didactice ale „pionierilor culturii române“.

Pentru ziua primă au fost puse în program de lucrare al conferenței prelegeri practice, predate elevilor școlii din loc de cătră învățătorii lor.

Primul care a intrat „în foc“ a fost învățătorul clasei I, dl *Valeriu Arsenie*. Dsa a fost încredințat să prelégă piesa din Abece-dariul de Popescu (pag. 49 lect. 30) „*Pasărea din cuib*“, fiind cu privire la reproducerea conținutului și folosirea celor reproducute pentru științele naturale.

Învățătoarea clasei a II a, dșóra *Ana Nicola* a tractat prelegerea din Comput: „*Tóte patru operațiunile pe baza unei teme întrê marginile numerilor de la 1—100*“.

După ce criticii oficioși, dnii *Ioan Hanzu* și *Ioan Langa* și-au făcut observațiile asupra prelegerilor, dl comisariu a dat curs liber discuției.

Constat cu deosebită satisfacție, că de șirul discuției la aceste teme a fost lung, totuși el nu a fost nici de cât plictisitor. Fiecare vorbitor scotea ceva nou la ivelă și aserțiunile sale cerca să și-le pună pe principii pedagogice. Nimic personal, nimic pătimaș, așa, că cu mândrie accentuez, că tonul, ordinea și însuși miezul discuției a fost de un parlamentarism, cum rar găsești în corporațiunile noastre.

La discuție au luat parte învățătorii: I. Simulescu, D. Lăpêdat, I. Bratu, N. Iosif, I. Oltean, C. Sava, C. Criștiu, I. Crișan, I. Langa etc., și a fost încheiată prin instructivele observări, învățătorii și constatări ale dlui comisariu consistorial. Cu aceste ședința s'a încheiat după ora unu.

La orele 2 p. m. se deschide ședința a doua continuându-se prelegerile practice. Învățătorul clasei a III a dl *George Rusu* a tractat prelegerea din Geografie: „*Apele Ungariei*“ (trêpta formală III, IV și V). Învățătorul clasei a IV a dl *I. Stelea* a tractat o drăgălașă prelegere din cântare, anume a predat elevilor melodia poeziei „*Inimă de român*“. Acêsta a și fost cea mai succésă prelegere practică.

Afară de criticii oficioși, dnii *I. Patachi* și *I. Crișan*, au luat parte la discuția asupra acestor prelegeri dnii *Georgescu*, *Bratu*, *Oltean* etc. Dl comisariu consistorial la fine pe lângă alte observări și constatări, a dat o amênnunțită instrucție privitoare la modul de predare a geografiei și cântărei.

La predarea geografiei insistă a se folosi metoda desemnativ, cum și lectura, ear' la cântări pentru intuițiunea tonurilor să se folosescă de la început sistemul liniar și semnele tonurilor (cunoșterea notelor). Așa făcênd, am ajunge, că copiii eșii din școlă populară nu s'ar alege din studiul geografiei numai cu simple numiri de țeri, popóre, riuri, munți și orașe, cunoștințe de puțină durată — ci pe lângă aceea că și-ar câștiga o cunoștință temeinică a acestora, am filtrat în ei gustul de cetit, înfrința căruia ar fi dintrê cele mai binefăcătóre. Ear' cunoșterea notelor pe lângă că ar aduce cu sine o ușurință mare la înființarea și instruirea de coruri populare, totodată ar face să ajungem în scurtă vreme a stabili o uniformitate originală a cântărilor bisericesti; ear' muzicii noastre naționale — atât de mult îndrăgită de străini — i-am puté cimenta pentru vecie frumșeta și farmecul ei original.

Era deja 1/27, când presidul întrê generale ovațiuni declară ședința a II-a încheiată.

Ziua a doua.

Vineri la orele 7 a. m. se începe ședința a treia. La ordinea zilei este pusă tema ordonată de Veneratul consistoriu: „*Stabilirea unei împărțiri a obiectelor de învățământ pe orele zilelor din săptămână, pentru o școlă cu 2 și 3 învățători*“.

Comisiunea permanentă a cercului conferenței a încredințat cu lucrarea acestei teme

pe dnii *Vasilie Dobrescu* și *Ioan Dobrotă* (pentru o școlă cu 2 învățători), *George Păcurar* și *I. Oltean* (pentru o școlă cu 3 învățători), cari prin operatele ce le-au prezentat conferenței, cu laudă și cinste s'au achitat de sarcina cu cari au fost încredințați.

Pe baza acestor operate s'au stabilit în plênul ședinței 5 împărțiri de ore.

Tema acêsta fiind de însemnătate mare pentru bine-mersul învățământului în școlile populare, a dat ansă la o vie și lungă discuție, care s'a terminat abia la orele 1/21, când presidul anunțând următóre ședința pe orele 2 p. m., declară încheiată ședința III.

(Va urma).

Cercul Mediaș.

În cele următóre lăsăm să urmeze un amênnunțit raport despre conferența învățătorilor din cercul *Mediaș*, ținută conform convocatorului publicat în ziarul nostru: nr. 37, anul acesta.

Începem cu discursul de deschidere al dlui comisariu consistorial *Dr. V. Bologa*, directorul școlii civile de fete a Asociațiunii din Sibiu. A fost următóriu:

Preaonorale Dle Protopop!

Domnilor Învățători!

De câte ori vin în mijlocul Dvóstre în numele autorității noastre școlare, de sine înțeles, că de atâtea-ori mi-se impune datorința să vă pun mereu în vedere acele momente din viața noastră școlară, cari sunt rostul acestei instituțiuni în sinul poporului român. Și știu, că în acêstă privință suntem de acord.

Dar' dvóstrê, dlor învățători, cari aveți executiva în sinul acestei instituțiuni, tot așa vi-se impune datorința, să descoperiți mereu trebuințele, avantajile ori scăderile și piedecile, ce vă stau în cale, când munciți pentru îndeplinirea tendințelor salutare ale autorităților noastre școlare.

Deóre-ce cauza suferă, când întrê conducere și executivă nu pôte să existe înțeles armonic. Cu ea alătorea însă sufer și persoanele, cărora este încredințată executiva. Și nu e mai displicut, de cât să veți o muncă, ce se zădărnicește însași, prin nepotrivirea acțiunii factorilor chemați a conlucra.

Unde acêsta se ivește însă, acolo nu mai există stare normală. Și când abnormalul copleşte terenul, urmările nu mai sunt calculabile.

Noi, bine înțeles, nu putem dorí să ajungem în atare situație. Pentru aceea sincerí să fim, reali și loiali să fim în raportul amintit, deóre-ce ipocrisia și fariseismul nici odată nu duc la rezultate salutare.

Din acest motiv se cere bărbăția dvóstre, nu pentru-ca să depășiți marginile chiamării, ci tocmai pentru-ca să oțeliți mijlocele lucrării dvóstre. Mai virtos astăzi, când observări se fac aproape din tóte părțile, că efectul lucrării didactice a învățătorilor nostri, nu e în proporție drêptă cu jertfele, ce se aduc.

Pôte, să fie întemeiate observările acestea. Sê o recunoștem, pentru-ca să stimulăm puterile și unde n'ar fi locul observării atinse. Dar' sê ne fie permis a reflecta, că tot atât de întemeiată e și aserțiunea, că sunt în viața noastră școlară și alți factori, cari nu satisfac rolului hotărîtor, ce au întru asigurarea rezultatului dorit. Și acestei împrejurări este a se atribui mai întâi faptul regretabil, dacă în unele părți întârzie succésul didactic, ce e legat cu preferința de activitatea învățătorului.

Dar' sê nu ne punem pe punctul de vedere al criticeii sau reproșurilor, căci acestea mai adese-ori înveninéză, de cât să salveze vre-o cauză. Noi sê ne punem pe punctul de vedere al muncii liniștite, dar' stărui-tóre și consecventă. Sê ne aducem aminte de un *Pestalozzi* în ce condiții dificile a dezvoltat el activitatea sa didactică. Și cu tóte acestea, prin abnegațiunea sa, prin adănca-i pricepere și lucrare devotată binelui uman, s'a făcut nemuritor în istoria civilizațiunii.

Bărbăția lucrării să fie și devisa noastră. În acêsta vom găsi cheia deslegării pentru partea ce ne privește din răspunderea comună.

Dar' sê trec acum și la un capítlu din cadrele proprii ale didacticei.

Știți din experiență, dlor învățători, și pedagogia o ilustréză limpede, că elevul când pășește preste pragul școlii, nu e *tabula rasa* în sufletul seu, ci aduce cu sine o dosă bu-nicică de cunoștințe și sentimente. Știți mai departe, că acêstă dosă de cunoștințe, fire-ar

ea cât de modestă, forméză totuși unicul *te-meiu solid*, pe care avem să ridicăm întrêga clădire intelectuală și morală în activitatea ulterioară a școlii.

Din acêsta urméză însă, că a cunoște felul cunoștințelor elevului, cu cari e înzestrat când pășește pragul școlii, e prima condițiune pentru succésul didacticei.

Noi, pentru-ca să putem constata, cu ce fel de cunoștințe e înzestrată tinerimea noastră școlară când începe învățământul, trebuie să căutăm la ocupațiunea poporului, din sinul căruia primim elevii. Și poporul nostru, precum în genere e știut, se ocupă exclusiv cu agricultura. Prin urmare tinerimea școlară, ce primim din sinul seu, va aduce cu sine cele mai intensive cunoștințe și predispoziții din diferiții rami ai agriculturii, ce se practică de poporul român. În acêsta direcție va dispune deci tinerimea de cele mai număróse idei aperceptive, de cari este a se lega tótă activitatea didactică a școlii, dacă e vorba să asigurăm rezultate simțite.

Întrebarea e acum, dacă învățătorii nostri și-au făcut sémă de aproape cu acêstă împrejurare? Întrebare e, dacă au știut usa de acêstă predispoziție psihică a tinerimei noastre școlare? Și, mâncând de la acestea, întrebare e, dacă învățătorii nostri au luminat poporul în acêsta privință, ca să fie accesibil pentru o cultură mai rațională a pământului, ca să aibă după munca sa roduri mai bogate și în consecință un traiu mai puțin povarnic?..

Iată tot atâtea întrebări arđetóre, cărora răspuns amênnunțit nu vom puté da în cadrele unui discurs de ocazie. Dvóstrê însă veți simți mai bine, ce răspuns ar trebui să urmeze. Eu mă restring a constata în general că dacă vom căuta în jur de noi, va trebui să recunoștem, că în acêsta privință școlă română nu a deslegat încă problema sa. Nu, pentru că școlă noastră s'a pus pân-acum mai mult pe *terenul abstracției*, în loc să aprofundeze trebuințele viu simțite în viața de tóte zilele. A făcut mai multă gramatică, ca să mă folosesc de o vorcă veche, dar' sarbedă și cea gramatică, în loc să fi considerat *stîlpul de viață* al poporului român, ce-i aduc pânea de tóte zilele și-i întăresc credința în dátătorul acesteia.

Astfel, întrê școlă și popor nu s'a putut închea încă întimitatea recerută. Fiind-că nu s'a considerat încă una pe alta în mësura cuvenită. De aci rēcêla în unele părți față de școlă, ce e esplicabil.

Acest spirit dăunos însă, cade mare parte în sarcina noastră, ca se-l risipim cu desevêrsire.

Veniți dar', dlor învățători, cu o zi mai înainte, să îndreptăm scăderile trecute cu vederea pân-acum, în cât atárnă de la noi. Sê grăbim în calea indicată a întării legătura întrê școlă și popor. Începênd de la învățământul elementar, apoi prin exemple vii, prin prelegeri publice, prin lectura bibliotecelor școlare-populare să convingem poporul, că școlă noastră pentru binele lui viezá și lucréză.

Dar' în acest scop, repet și acum, dvóstrê trebuie să înființați și biblioteci școlare-populare. Din nici o școlă să nu lipsescă, precum fac entusiastii învățători ai Franciei.

Astfel procedând se vor încaldí inimile cu încetul față de școlă, căci ea este sufletul nostru, lumina ochilor nostri. Ear' dvóstrê veți dobândi tigna vieții și recunoștința nêmului.

Cu acestea declar ședința deschisă și vă invit la lucrările, ce ne așteptă.

Ca bun augur însă, trebuie să amintim și cele premergătóre deschiderii conferenței. Anume că învățătorii au luat parte corporativ la oficiul divin, celebrat de P. O. D. protopop *R. Mircea*, cu asistența O. D. preoți: *Georgiu Crișan*, din *Mediaș* și *Nic. Andreiu*, din *Dupușdorf*. Ear' la finea oficiului divin dl prot. *Mircea* a esplicat poporului prezența învățătorilor în acel centru, importanța chiamării învățătorului, legătura întrê învățătorii și popor, întrê biserică și școlă, punênd la inima credincioșilor încaldirea acestei legături sfântă pentru noi și unica mântuitoare în vitregele timpuri, ce trăim. Esplicare limpede ținută și în ton cald predată, ce a impresionat viu publicul asistent.

În discursul liturgiei a cântat corul tinerimei din loc, sub conducerea devotată a dlui învățătoriu: *Filon Neșca*.

Aceste premise, ca lucrări demne, le-am considerat noi de augur bun. (Va urma).

Ziua Sfântului George la Avrig.

— 26 April v.

Ziua acésta este o frumoasă sèrbătoare bisericească la poporul nostru de pretutindeni, — excepție nu face deci nici Avrigul. Dar' afară de amintirea vitezului și Sfântului George, Avrigul serbeză în acea zi și memoria altui mare George: a lui *George Lazar*.

La o serbare națională ca acésta n'ar trebui să fie Român în Avrig și în tot jurul, care să nu alerge cu drag. Chiar noi sibiienii, ar trebui să plecăm la Avrig, tineri, bătrâni, bărbați-femei, ca la niște moște sfinte în ziua onomastică a lui George Lazar. Căci un astfel de pelerinaj ar însemna, că noi în calea noastră de *renaștere națională*, pe care de mult încercăm să înaintăm am făcut un pas bun înainte; ear' în calea noastră de *renaștere culturală*, pe care am plecat în timpul mai nou, ne-am înăițat până la un însemnat grad.

Poporul german, de es. am avut ocaziune să-l vedem, noi sibiieni, cum a serbat acum de curând memoria lui Brukenthal. Poporul magiar earăși, avem dese ocaziuni să-l vedem entusiasm de umbra bărbatilor lor, și nu pregetă sute de persoane să plece din Pesta la Cluj, ca să depună cununi pe un monument. Ce e acésta? Espresiunea unor inimi încălțite de o idee, de ideea națională; espresiunea unei anumite maturități culturale totodată.

Astfel ar trebui să pornim și noi spre localitățile de importanță națională pentru noi. O astfel de localitate este Avrigul. Avrigul e satul, în care s'a născut și a copilărit *George Lazar*. În Avrig există și astăzi *casa lui natală*, fiind în posesiune urmașilor sei. Există nealterată *grădina* de lângă stradă, prin care zilnic se preumbla *George Lazar* după reîntorcerea sa din România, se preumbla cu capul în pământ sub greutatea sublimelor sale idei, ori se preumbla cu privirea rătăcită, de sigur frământat ca și Șineai de ideea nerealisării planurilor sale, „cuprins de teribilul gând în mintea ce se stinge, că poate munca i-a fost zădarnică“. Cimitierul bisericeii Avrigului cuprinde în sine și *ultimele rămășițe ale marelui român*. Deci acolo să grăbim totdeauna în ziua Sf. George! Să vadă poporul, — acel ascultător și bun popor, care multe ar face, dacă ar avea pilde demne de imitat, — să vadă, că abnegațiunea și lupta pentru națiune, că mărtașă în lipsă și miserie, își are răsplata sa și aici pe pământ.

Cu mare bucurie constat, că în timpul din urmă Reuniunea femeilor române din Avrig a început a considera de a sa datorință sèrbătorirea în mod cât mai demn a memoriei lui *George Lazar*.

De câțiva ani încôce acésta Reuniune serbeză onomastica lui *George Lazar* prin 2 acte: unul religios, celalalt profan, adecă prin un *parastas* și prin un *concert*.

Atât la parastas, cât și la concert, a-prôpe exclusiv rolul îl pòrtă câte un grup de clerici de la seminarul „*Andreian*“. Așa a fost și de astădată.

În ziua de Sf. George de dimineața au sosit la Avrig clericii, cu un grup de Sibiieni. Imediat au plecat la stânta biserică, și intrând în cimitieru, după-ce au privit întâiu cu uimire și admirațiune mormântul și monumentul lui *George Lazar*, au intrat în vechia biserică. Au cântat frumoșele părți ale Utreniei și au dat răspunsurile corèspunzătoare la sf. liturgie. După-ce preotul local a isprăvit cu miruirea unui imens popor, am eșit toți la mormântul lui *George Lazar*, unde s'a celebrat în mod solemn parastasul, cântând clericii cântările funebreale în cor. Cu „*în veci pomenirea lui*“ s'a fînit parastasul. Astfel a fost serbarea religioasă.

Séra s'a dat apoi *concertul*, cu succes frumos.

Punctul 1 din program a fost „*Lăudați*“, frumoșă pricèsnă, care se cântă regulat la Sibiu de corul bisericesc.

Punctul 2. *Cuvânt despre George Lazar*, de clericul *S. Mircan*. Oratorul prezintă într'un limbaj și stil acomodată, cu pricepere, *ființa morală* a lui *George Lazar*. Observații aici, că și numai ideea de a trata pe *George Lazar* din punct de vedere *moral*, este mult superioară ideii învechite de a espune la asemenea ocazie biografia respectivului bărbat.

Punctul 3 a fost „*Poutpuriu popular*“, de Vidu, care cântare prin spiritul său popular-național a fost foarte la loc după amintitul discurs.

Ca variație vine al 4-lea punct: Declamarea poeziei „*Fragment epic*“, din ultimul volum al lui *Coșbuc*.

Al 5-lea punct a fost drăgălașa piesă de Zöllner „*Jocul*“, care mai ales ca tehnică e admirabilă.

Punctul 6. a fost „*Haideți frați cu arma în mână*“, marș arangiat de T. Popovici.

În fine ultimul punct de program a fost „*Idil la țară*“, comedie localisată de M. Baiulescu. Piesa a fost predată cât se poate de bine și a fost o distracție minunată, mai ales pentru publicul din Avrig și jur, pe unde foarte rar se predau piese de teatru. Rolurile de bărbați au reușit minunat. Nu mai puțin însă au succes rolurile femeiești.

Rolul Smarandei, al Tinței și al Măriei l'au jucat dșorele Mărioara Doican, Ana Cădea și Elisabeta Doican.

După concert a urmat dans până dimineața. *Un sibiian*

NOUȚĂȚI

Sedință plenară consistorială. Azi a ținut consistoriul archidieceșan prima și dintră plenară după încheierea sesiunii sinodale din anul acesta. Din decursul ei amintim următoarele: asesorii nou aleși au depus prescripțiunea jurământ; a fost reales cassariu al consistoriului asesorul Pantaleon Lucața, căpitan ces. și reg. în pensiu; referada în cauze școlare a fost concredută noului asesor Lazar Tritean; în fine: s'au făcut dispozițiunile necesare pentru esecutarea concluzelor luate în sesiunea din est an a sinodului archidieceșan.

Dotățiunea protopresbiterului. Conferența preoțesca din tractul Abrudului luase hotărâre încă la finea anului 1901, ca întregirea dotățiunii protopresbiterului din acel tract să o plătescă în viitor prețimea tractului, ear' nu comunele bisericești. Hotărârea acésta a fost aprobată din partea sinodului protopresbiteral în 27 Februaru a. c. și înaintată fiind consistoriului archidieceșan, a obținut în 15 Martie c. și aprobarea acestei autorități înalte bisericești, care în decisiunea de aprobare exprimă mulțămîta preoțimeii tractuale pentru luarea acestei sarcini de pe umerii comunelor bisericești, și de altcum lipsite de averi în acele părți. Faptă vrednică de laudă și de imitare a sèvrșit preoțimea noastră din tractul Abrudului!

Osândiri noue pentru „agitatie“. Joi s'a pertractat la curtea cu jurați din Cluj procesul de „agitatie contra statului“, intentat avocatului *Dr. Cassiu Maniu* din Cluj, pentru articolul „O idee injustă, ilegală, nejuridică“, publicat în nr. 28 (12/25 Febr. a. c.) al „*Tribunei*“. *Dr. C. Maniu* a fost osândit la un an închisore de stat și restituirea speșelor procesului. Acusatul a anunțat recurs de nulitate.

Cu o zi mai în urmă (Vineri) s'a pertractat un alt proces de agitatie la curtea cu jurați din Budapeșta, intentat ziarului slovac „*Narodne Noviny*“ pentru patru articole. Răspunderea o luase asupra-și tipograful Anton Novac, care a fost osândit la o lună închisore de stat și 110 corone amendă.

În fine, Sâmbătă (16 Maiu st. n.) s'a pertractat, tot la curtea cu jurați din Cluj, procesul intentat „*Libertății*“ (Orăștie) pentru articolul „A murit Mateiu și cu el dreptatea“. Autorul articolului, preotul Ioan Moșia din Orăștie, a fost osândit la un an închisore de stat, 1000 corone amendă și suportarea speșelor de proces. Apărătorul (*Dr. A. Vlad*) a dat recurs de nulitate.

Dșora Terezia Pipoș (Sibiu) a dăruit la „fondul văduvelor și orfanilor de meseriași“ al reuniunii meseriașilor români din Sibiu 2 corone, într'u amintirea părinților ei reșoși.

Post de notariu. Sub nr. 1717/kg. ex 1903 și cu termin până la 31 Maiu st. n. e publicat concurs la postul de *notariu-adjunct* în *Jupanec* (pretura Orșovei), dotat cu 900 cor. salariu și 100 cor. bani de cuartir. De la concurenți se pratinde cunoșterea limbii române și germane. Cererile concursuale sunt a se trimite protopretului *Péczely Géza* în Orșova. (Alegerea se va face în 2 Iuniu st. n.)

† **Dr. Justin Colbazi de Eormenieș**, medic de regiment ces. și reg. în regimentul de infanterie nr. 64, decorat cu crucea de aur cu coronă pentru merite, etc. a reșosat subit la 15 Maiu st. n. séra la 8 ore, în etate de 45 ani, în Orăștie.

Rămășițele pămênțești i-au fost înmormântate în 17 Maiu st. n. în cimitierul grăcat. din Orăștie. — Li deplâng pierderea frații: Constantin și Sever, surorile Valeria m. Beu, Dera m. Dombora, și Octavia; unchiul Simion Pop Mateiu, canonic metropolitan, cumnații *George Romanul*, protopop gr.-or., *Dr. Vasile Bologa*, prof., *Dr. Ilie Beu*, medic, și locotenent Dombora, cumnatele: Valeria de Colbazi n. Papiu, Letiția Bologa n. Papiu, Emilia Romanul n. Papiu.

La „**fondul Dr. D. P. Barcianu**“, înființat de reuniunea meseriașilor români din Sibiu în memoria reșosatului referent școlar *Dr. Daniil P. Barcianu*, învătătorii din cercul conferențiar XVII. (Sigișora—Cohalm), cu ocaziunea conferenței din 23—25 April v. în loc de cununa peritoare au contribuit cu suma de 25 corone 20 fileri; anume: *George Maican* 2 corone, *Emil Gh. Șica*, *Zacheiu Borcoman*, *Dumitru Șica*, *Zosim Bucurștăre*, *Nicolae Sécărea*, *Naftanail Pulca*, *George Pop*, *Ioan Dima* și preotul *Ioan Bercan* câte 1 coronă, *Nicolae Ilie*, *George Andron* și preotul *Ioan Brotea* câte 60 fileri, *Patrichie Pinte*, *Ioan Bârsan*, *Ioan Ciucan*, *Andrieu Encu*, *Ieronim Savu* și *Emanul Florea* câte 40 fileri, ear' comisariul consistorial al conferenței, *Arseniu Vlaicu*, director al școlii comerciale din Brașov, a dat 10 corone.

Reprezentatiunea oratorului „Elias“ de Felix Medelssohn-Bartholdy. Reuniunea de cântări sibiiană de bărbați („*Männer-Gesangverein*“) va da Joi, în 21 l. c. n., ziua „*Înălțării Domnului*“, o reprezentațiune a minunatului oratoriu „*Elias*“, asupra căreia atragem de nou atențiunea on. nostri cetitori. Concertul va avea loc în biserică cea mare ev. lut. din Pața Huet și se va începe precis la orele 3 p. m. Bilet de intrare pentru acest concert se capetă la dl *Carol Jauernig*, com. strada Cisanădiei nr. 8, începând de astăzi, Luni 18 l. c., într'e orele 9—12 și 3—5, cu următoarele prețuri: un loc în băncile din mijlocul bisericeii 2 cor. în cele de pe lături 1 cor., în foisor 50 fileri; broșura cu text costă 12 fileri. Se observă, că pentru evitarea ori-cărei neorîndueli s'au luat cele mai bune dispozițiuni. Biserica se va deschide pentru public la orele 2 și 1/2.

40.000 de treceri religioare. Cum arată o statistică publicată zilele acestea, acțiunea proselitică din Austria, pusă la cale mai an-țerț sub lozincă „*Los von Rom*“, are până acum rezultatul că *40.000 de rom. catolici au trecut la legea protestantă*. Adevărat, că față cu multele milioane de credincioși ai papismului acești 40.000 sunt ca o picătură de apă în ocean, dar' totuși atâtea treceri, în o singură țară, sunt simptome slabe pentru papism. Mai ales, că în acelaș timp în Portugalia și Spania mulțimea de socialisti dă asalt asupra mănăștirilor și insultă fețele bisericești, ear' din Francia ordurile călugărești sunt date preste graniță.

O nouă sèrbătoare pentru armată. Din isvor oficial se raportează, că de acum înainte ziua de *20 August st. n.* (sèrbătorea regelui *Sfântul Stefan*) va fi sèrbătoare obligată și pentru regimentele recrutate de pe teritoriul Coronei ungare, chiar și în cas că vre-unele dintr'e aceste regimente ar staționa afară de granițele țerii.

„**Sanosin**“ — leacul officei. Cum se raportează din Berlin, zilele acestea medicul *Dr. Danelius* și profesorul de medicină *Dr. Sommerfeld* au făcut societății pentru științele medicale raport asupra unui nou leac al curării tuberculozei. Noul leac e suc fert din o specie de *Eucalyptus*, pe care li întrebunțează locuitorii indigeni ai Africii nord-vestice. Ei amestecă fertura acésta cu pulbere de puciosă și de cărbuni de lemu, și inhalază apoi aburii produși de ea. Noul leac se chiamă *Sanosin*, și cum spun medicii amintiți mai sus, are mare putere vindecătoare asupra tuberculoșilor.

Un sat fără locuitori. Mercuri au plecat la America toți locuitorii satului *Hadsfalu* (comitatul Szepes), lăsându-și casele și pământurile în grija locuitorilor din satul vecin *Tamásfalu*.

Pace înarmată. *Roosevelt*, presidentul Statelor-Unite americane, cu ocaziunea unei adunări politice ținute Joi în San-Francisco a zis, că: „cea mai sigură cale într'u apărarea păcii e, ca Statele Unite să arete lumii că nu se tem de rășboiu. În acest scop ele trebuie să facă îngrijirile de lipsă pentru construirea de vase de rășboiu noue și mai bune de cât ale celorlalte puteri“.

Trei „măgari“ — renumiți. În întregă Germania s'a serbat Marți (12 Maiu st. n.) cu mari festivități aniversalul centenar de la

nașterea lui *Iustus Liebig*, unul dintr'e cei mai renumiți chemicieni ai lumii. Din prilejul acésta linguistul *Lorenz Dieffenbach* (membru onorar al Academiei române) fost amic lui *Liebig*, împrospețeză câteva episoade din viața de student a lui *Liebig*. Într'e altele spune, că pe timpul când era gimnast în cl. III în Darmstadt, fusese provocat de profesorul *I. Storck* să răspundă din chemie, dar' tinerul *Liebig* nu era pregătit. — „*Șești jos, Liebig, ești un mare măgaru*“ — i-a strigat mâniaș profesorul, vèdend că *Liebig* nu știe lectia. *Furius*, a provocat apoi pe *George Gerwinus*, apoi spunându-i și aceluia că e măgaru, a provocat pe *Ioan Kaup*. Resultatul: același ca la ceilalți doi. În urmă s'a adresat earăși către *Liebig*, întrebându-l, că ce intenționează să se facă? — Chemician, răspunde școlariul. — „*Măgariule! Dôr' n'ai nici ideia despre chemie!*“ — li reflecteză *Storck*, aruncându-i priviri disprețuitoare. „*Înțelegeți odată, că e pagubă să mai stricați aerul în școlă. Sunteți măgari toți trei*“ — continuă profesorul. „*Mai bine ar fi să părășiți școlă și să nu mai faceți părinților vostri cheltueli zadarnice. Tu, Liebig, fă-te farmacist; tu, Gerwinus, încă nu ești mare incelepciune, tu numai de negustor ești bun; despre Kaup n'ci nu mai zic nimica, el e cel mai mare măgaru într'e voi, nu e bun chiar de nimic*“. — Și acești trei „măgari“ — continuă *Dieffenbach* în enararea amintirilor despre *Liebig* — au dvenit în urmă fala științei. *Liebig* a urmat ștatiulul dat de profesorul său — într'o mânia — și s'a făcut farmacist; *Gerwinus* a schimbat gimnasiul cu ucinecia de negustor; *Kaup* a mai continuat câțiva ani să audă zilnic de la profesorul *Storck* ce mare măgaru e el, apoi și-a vèdut și el de altă carieră. *Liebig* a devenit pionirul și cel mai de frunte reprezentant al științei chemiciene, *Gerwinus*, urându-i-se de tarabă s'a dat pe scriere, devenind unul dintr'e cei mai apreciați istoriografi ai Germanilor, ear' *Kaup* unul dintr'e cei mai renumiți naturalisti.

Cărți și reviste.

„**Vacanții**“, comedie într'un act, de *Maria Baiulescu*. Brașov, 1903. Proprietatea librăriei Ciurcu. Prețul 40 fileri. Formeză nr. 10 din biblioteca teatrală editată de „*Societatea pentru crearea unui fond de teatru român*“.

Istoria naturală pentru școlile populare, întocmită de învătătorii *Domețiu Dogariu* și *Ioan Darius* pe baza planurilor de învătământ în vigore la noi (Zoologie, botanică și mineralogie, cu numărăse ilustrațiuni foarte bine succese). La întocmirea acestui manual autorii au avut și înviațiuni de la profesorul de științele naturale *Dumitru Lupan*. — Editura librăriei Ciurcu în Brașov. Prețul 80 fil.

Din public.*)

Dare de sémă și mulțămîta publică.

Cu ocaziunea reprezentațiunii teatrale, aranjată în ziua de sf. *George* de căta tinerimea română din Cohalm, s'au făcut următoarele suprasolviri maritimose:

Dl *Arseniu Vlaicu*, director școlar, Brașov 10 cor., I. *Mircea*, F. *Hirschorn*, câte 2 cor., I. *Bercan* 1-20 cor., Ier. *Buzea*, G. *Repede*, *Lucian Barbu*, E. *Florea*, F. *Mustean*, G. *Măican*, câte 1 cor., I. *Curta* 80 fileri, G. *Andron*, K. *Ziegler*, *Dr. Hager*, G. *Spornic*, A. *Bănuțiu*, D. *Șica*, câte 60 fileri, I. *Boldea* 50 fileri, Tr. *Hobean*, I. *Haizea*, câte 40 fileri, A. *Enciu* 30 fileri, N. *Brândușă*, G. *Ciocan*, câte 20 fileri.

Suma suprasolvirilor 27-60 cor.

Primésă binevoitorii suprasolvitori mulțămitele nòstre și pe acésta cale.

Asemenea aducem mulțămîta corpului învătătoresc din tractul Sighișorei și al Cohalmului, care — ținend conferența anuală în loc — au luat parte în număr frumos la petrecere.

Preste tot au intrat cor. 163-90, din cari achitând speșele avute, a rămas un venit curat de cor. 56, care sumă — formând baza unui fond pentru înființarea „*Reuniunii de cântări*“ — s'a depus spre fructificare la banca „*Economia*“ din loc.

Cohalm, la 11 Maiu 1903.

George Fuciu

Ioan Buzea
cassariu.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica acésta Redacțiua nu primeșă răspunderea.

Nr. 61—1903. [66] 2—3

Concurs

Prin acesta se publică concurs pentru ocuparea posturilor vacante de **parochi în două parochii** din tractul Hațegului cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român” și anume:

1. **Ocolişul-mic**, — 2. **Vâlcele-rele**. Emolumentele sunt cele fasonate în cōla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Concurenții calificați să-și trimită cere-rile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral.

In conțelegere cu comitetele parohiale. Oficiul protopresbiteral gr. or. al Hațegului.

Hațeg, în 1 Maiu 1903.

Titu V. Gheaja
protopresbiter.

Vocabulariu portativ german-magiar-român, magiar-german-român și român-german-magiar, de Heinrich Schlandt, prof. gimn. Prețul unei părți singuratice este 20 fil.; toate trei părțile broșate la oaltă costă 60 fil., plus 5 fil. porto postal.

Librăria archidieceșană.

La Librăria Tipografiei Archidieceșane se află de vânzare:

Poesii Postume, de M. Eminescu
Prețul: . . . . . C. 1—

Ziariul unui Pierde-Vară, de George Coșbuc . . . . . ” 2—

Isus Christos cu cuvintele sântei scripturi, de Dr. Petru Barbu ” 2-50
trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

Cuvinte adevărate, de N. Iorga C. 2-50 plus 20 fil. porto postal.

Momente din viața bisericășcă a Românilor ortodoxi din Transilvania. 1780—1787. De Mateiu Voileanu, asesor consistorial. — Se pōte procura de la **Librăria archidieceșană** cu prețul de 80 fil. plus porto 10 fil.

A eșit de sub tipariu în **Tipografia archidieceșană:**

OCTOICHUL CEL MIC

— cu litere latine —

care cuprinde: **Rânduēla Vecerniei, Utreniei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polieleul, Pripelele, Catavasiile, Irmōsele, Sfetilnele și altele.**

Prețul unui exemplariu legat simplu **1-60 cor.**, legat în piele cu copcii galbine **3-20 cor.** plus porto postal **30 bani**. Legătură mai fină după cum se comandă.

Librăria tipografiei archidieceșane.

Cruce sau stea duplă electro-magnetică

Patent nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și invioreză pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a se **aparat vindecă bóle** da împrejurărei, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, țiuitori de ureche, bătaie de inimă, sgârciuri de inimă, asma, auzul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poștei de mâncare, răceală la mânu și picior, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pōte examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că **aparatul meu nu e permis se se confunde cu aparatul „Volta”** deore-ce „Ciasul-Volta atāt în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când **aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat.** Deja iefinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

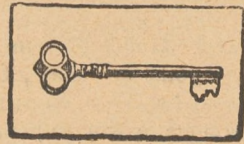
Prețul aparatului mare e cor. 6.— folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi de 12—15 ani.
Prețul aparatului mic e cor. 4.— folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espeditie din centru și locul de vânđare pentru țēră și străinătate e:
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V colțul strada Kálmán.

Săpun cu ruda.

Marca:

„cerb” sau „cheie”

Săpunul cel mai bun, mai spornic și prin urmare cel mai eftin. [4] 10—17

Se capetă pretutindenea.

ICÓNE SFINTE

pictură de mână în oleu, pe pânză, pe lemn séu pe tinichea, ține, aluminium etc. în ori-și-care mărime pe lângă prețurile cele mai moderate ofere:

Librăria Tipografiei archidieceșane

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

IV.

- Archangelul Mihail
- ” Gavriil
- Apostol ori-care
- Domnul Christos
- Isus în muntele Maslinilor
- Sfântul Dumitru
- Sfântul George
- Ilie Prorocul
- Ioan în pustie
- Sfântul Nicolae
- ” Simeon
- ” Andreiu
- Evangelistul Ioan
- ” Luca
- ” Marcu
- ” Mateiu
- Prorocul Zacharia
- Apostolul Iacob
- ” Filip

I.

- Adormirea Maicei Domnului
- Bunavestire
- Nașterea Domnului Isus Christos
- Fuga la Egipt
- Isus în biserică de 12 ani
- La nunta din Cana
- Isus pe mare
- Invierea lui Lazar
- Schimbarea la față
- Răstignirea lui Isus Christos
- Punerea în mormânt
- Invierea Domnului
- Înalțarea — Floriile
- Tăerea împrejur
- Nascerea Maicei Domnului
- Pogorirea Duchului sfânt
- Nascerea sftului Ioan Botezatorul
- Grigorie, Vasilie și Ioan
- Adormirea sfinței Ane
- Aflarea capului sf. Ioan Botezăt.

II.

- Isus pe Cruce
- Înalțarea sfinței cruce
- Ilie prorocul în carul de foc
- Tăierea capului sftului Ioan
- P. Grigorie teologul
- Sf. Vasilie

III.

- Botezul Domnului
- Constantin și Elena
- Sfântul Dumitru călăre
- Sfântul George
- Maica Domnului
- Petru și Pavel
- Archangelii Mihail și Gavriil
- P. Ioan Gură de aur
- PP. Ioachim și Ana

	Grupa I.					Grupa II.					Grupa III.					și Icóne din Grupa IV.					
	Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					
	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	
fórtē fine Cor.	39-20	44-80	58-80	81-20	106-40	35—	40-60	51-80	70—	89-60	30-80	37-80	46-20	61-60	78-40	28—	33-60	42—	56—	70—	Cor. fórtē fine.
fine . . .	26-60	29-40	46-20	50—	72-50	23-10	25-90	40-60	49—	65-80	20-30	23-10	35—	43-40	60-20	18-20	21—	30-80	39-20	56—	fine.
simple . . .	14—	16-10	18-20	26-20	30-40	12.60	14—	16-10	23-80	32-20	11-20	11-90	14—	21-70	29-40	9-80	10-50	11-40	19-60	26-60	simple.

Prețurile indicate în șema de sus sunt a se înțelege numai la icóne pictate pe pânză. — Icóne pictate pe lemn costă cu 10%, ear' pe tinichea cu 15% mai mult decât pe pânză; pe aluminiu și ține vor costa cu prețul metalului întrebuintat *mai mult*.

Deasemenea și cu angajamentul pentru **prapori** din ori-și-ce fel de materii și de ori-și-ce colóre pe lângă condițiile cele mai favorabile.